

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Dagens evangelietext finns i Luk 1:39–45.

39 Vid den tiden bröt Maria upp och skyndade till en stad i Juda bergsbygd. 40 Där gick hon in i Sakarias hus och hälsade på Elisabet.

41 När Elisabet hörde Marias hälsning, spratt barnet till i hennes moderliv. Hon blev uppfylld av den helige Ande 42 och ropade med hög röst: "Välsignad är du bland kvinnor, och välsignad är din livsfrukt! 43 Men varför händer detta mig, att min Herres mor kommer till mig? 44 När ljudet av din hälsning nådde mina öron spratt barnet till i mig av glädje. 45 Och salig är du som trodde, för det som Herren har sagt dig kommer att gå i uppfyllelse."

Bön: Käre Jesus, lär oss att se storheten i att du kom till oss som en människa. Lär oss att ödmjukt ta emot ditt ord så som Maria gjorde. Amen.

Vi firar i dag en festdag mitt i fastetiden. Temat är det stora undret att Gud ska bli född av kvinna, och att han nu avlas av helig Ande. Det är alltså något av julens glädje över Marie bebådelsedag.

Predikotexten följer direkt på den första årgångens text som berättar om ängeln Gabriels besök hos Maria, en ung trolovad kvinna i Nasaret. Maria har fått höra det oerhörda budskapet att hon ska föda den Högstes Son, som Herren ska ge hans fader Davids tron. Hon undrar hur det ska ske, då ingen man har rört henne, men hon tror det som ängeln förklarar för henne:

Den helige Ande ska komma över dig, och den Högstes kraft ska vila över dig. Därför ska barnet som föds kallas heligt och Guds Son.

Sedan berättar ängeln om att hennes släkting Elisabet ska få en son på sin ålderdom, hon som man har sagt är ofruktsam. Nyckelorden är:

... för ingenting är omöjligt för Gud.

Tänk över de orden! Vilken sprängkraft! Ingenting är omöjligt för Gud – inte fast all världens visa påstår att det inte kan vara möjligt. Här har vi det största av alla under.

Maria tar ödmjukt emot orden och sitt uppdrag. Och sedan skyndar hon sig till Elisabet.

Gud skapar livet

Låt oss dröja en stund inför de här orden: Därför ska barnet som föds kallas heligt. Han är så liten att han ännu inte märks någonstans. Låt oss tänka på hans släkting Johannes, som nu hade varit sex månader i sin gamla mamma Elisabets mage. Är han redan en människa? När blir man en människa?

Den medicinska forskningen har gått enormt framåt på senare tid, och tekniken har gjort det möjligt att studera barnets utveckling med kamera. Vid den här åldern ser man ögonlock och ögonbryn. Barnet gör andningsrörelser. Det kan höra sång och prat. Det har hänt att barn har fötts och börjat leva redan ett par veckor före det här stadiet.

I den 139:e psalmen beskriver David undret som sker i avlelsen och veckorna i mammas mage (Ps 139:13–16):

13 Du har skapat mina njuror, du vävde mig i moderlivet. 14 Jag tackar dig för att jag är så underbart skapad. Underbara är dina verk, min själ vet det så väl. 15 Benen i min kropp var inte osynliga för dig när jag formades i det fördolda, när jag bildades i jordens djup. 16 Dina ögon såg mig när jag bara var ett foster. Alla mina dagar blev skrivna i din bok, formade innan någon av dem hade kommit.

Tänk att man med berätt mod tar livet av sådana små barn, sådana fantastiska skapelser! Det är så ledsamt att man lurar blivande mödrar med att fostret inte är någon riktig människa, utan bara en oformlig cellklump. Vi förfas oss över ryssarnas våldsamheter i Ukraina, men i Finland dödas tiotusen barn varje år utan att någon ställs till svars. Om Maria, tonårsflickan, hade upplevt det samma i dag hade hon helt klart fått rådet att göra abort.

Den lille Johannes lystrade där i Elisabets mage till Marias hälsning och spratt till av

glädje. Det hade också ängeln sagt till Sakarias (Luk 1:15):

Han ska bli uppfylld av den helige Ande redan i moderlivet.

Nu kom Guds Son till detta hus och gjorde sin närvaro känd, även om han bara var några dagar gammal i jungfru Marias mage! Vilket vittnesbörd om Guds mäktiga verksamhet!

Utifrån evangeliet om Marie bebådelse kan vi inte dra andra slutsatser än att han var till som individ i sin mors mage redan från avlelsens stund. Han var Helig Gud, men också kvinnans säd. Sann Gud och sann människa, Människosonen.

Jungfrufödseln i Gamla testamentet

Vi ska en stund gå till Gamla testamentet för att se vad den Helige Ande i gångna tider har uppenbarat om Jesu avlelse. Det allra första vittnesbördet om att Gud kommer för att frälsa sitt folk finns i protoevangeliet, 1 Mos 3:15, där Gud säger till ormen:

”Jag ska sätta fiendskap mellan dig och kvinnan och mellan din avkomma och hennes avkomma. Han ska krossa ditt huvud och du ska hugga honom i hälen.”

Lägg märke till orden ”hennes avkomma”. Det talas inte om någon man här. Annars var de ju alltid männen som nämndes som de som födde barnen. Den kristna kyrkan har genom tiderna sett det här som en profetia om att vår Frälsare skulle födas av en jungfru.

Det tydligaste vittnesbördet har vi i Jes 7:14:

Därför ska Herren själv ge er ett tecken: Se, jungfrun ska bli havande och föda en son, och hon ska ge honom namnet Immanuel.

I Matt 1:20–23 kommer ängeln till Marias trolovade Josef och säger uttryckligen att det här ordet hos Jesaja går i uppfyllelse genom Maria. Det är hon som är jungfrun som Jesaja talar om i Andens ingivelse. Det här förnekar många av dagens teologer. Varför? Jag vill peka på två orsaker:

(1) Djävulen vill inte att vi ska tro på en gudomlig uppenbarelse, alltså att Gud genom den Helige Ande har uppenbarat sitt

ord för profeterna. Han har också uppenbarat sådant som människor inte kan ha en aning om. Han är inte bunden till tiden som vi. Han kan låta profeter se det som kommer att ske hundratals år senare. Men det här passar inte för människans förnuft, som utgår från vad människor kan, och som inte vill underordna sig en Gud som vet mer än vi. Därför tror man inte på att profeterna i GT kan uppenbara Guds ord om sådant som ska ske långt framåt i tiden.

(2) Att Jesus, Messias, är både Gud och människa är helt avgörande för att vi ska frälsas från våra synder och djävulens välde. Genom att förneka att Jesus har avlats av den Helige Ande, och i stället utgå från att han blev till som alla andra människor, tar man bort hans sanna gudomlighet. Därför är djävulen så angelägen att bortförklara de skriftställen som ger bevis för denna sanning.

Vi måste med all kraft strida mot båda dessa villfarelser.

Dels måste vi hävda, att Gamla testamentet lägger grunden för Nya testamentet och därmed hela vår kristna tro. Gud har uppenbarat sig genom profeterna och han har makt att uppenbara vad han vill. Därför ska vi inte stöda eller sprida sådana bibelöversättningar som bygger på utgångspunkten att GT inte kan veta någonting om Messias, Frälsaren. De för nämligen in ormens frestelse: Har Gud verkligen sagt?

Dels måste vi fasthålla som en grundsanning att avlelsen skedde genom den Helige Ande och att Maria var jungfru när det skedde. Annars skulle vår tro vara fåfäng och våra äldsta trosbekännelser vara rena lögnar. Vi bekänner ju sanningen om jungfrufödseln i alla tre gammalkyrkliga trosbekännelser. Jag citerar här bara den mest utförliga av dem, den athanasianska. Den nicaenska ska vi bekänna efter predikan.

Men det är för den eviga saligheten nödvändigt att även fast tro, att vår Herre Jesus Kristus har blivit kött. Så är det en rätt tro att vi tro och bekänna, att vår Herre Jesus Kristus, Guds Son, är i lika mån Gud och

människa. Gud är han såsom född av Faderns väsen före all tid, och människa är han såsom född av moderns väsen i tiden.

Samtidigt som vi håller fast vid dessa sanningar måste vi fördöma dem som lär annorlunda och fly bort från deras gemenskap, med risk för att vi annars går vilse och blir slutligt förloerade. Det må sedan gälla världens visa eller präster, som allt oftare går ut med sina förnekelse. Vanligen sker det så försåtligt, att de lyckas få oss att tro att de egentligen inte förnekar den här läran. Men det farliga är att de utsår tvivel på Guds Ord, precis som djävulen gjorde genom ormen i paradiset. Och detta tvivel anses i dag rentav vara berömvärd.

Marias tro

Elisabet säger så här om Maria: "Salig är du som trodde." Elisabet har erfarenhet av otro. När hennes man Sakarias tog emot budskapet av ängeln om att Elisabet på sin ålderdom skulle föda en son, Johannes Döparen, kunde han inte tro det. Trots att ängeln utförligt berättade om det ställde han frågan:

Hur ska jag kunna vara säker på det? Jag är gammal och min hustru är till åren.

Det var för svårt för Sakarias att fatta att en gammal kvinna, som inte har fått barn under sin fruktsamma tid nu skulle bli mor, och att han som redan var gammal skulle avla barn. Hans otro ledde till att han straffades med stumhet fram till det att Johannes blev omskuren.

Hur skulle du och jag ha gjort? Knappast skulle vi ha reagerat annorlunda.

Men när Gud talar ska människan böja sig i tro. Det är högst olämpligt att ifrågasätta vad Gud säger. Och ändå är det precis vad dagens kloka människor sysslar med.

Maria däremot tog ödmjukt emot ängelns budskap. Hon trodde. Därför prisades hon av Elisabet. Och därför säger hon också i sin lovsång (Luk 1:48):

Från denna stund ska alla slakten kalla mig salig, för den Mäktige har gjort stora ting med mig och hans namn är heligt.

Vi har verkligen orsak att högakta Maria. Hon är ett föredöme i tro och i att ödmjukt ställa sig till Guds förfogande som Herrens tjänarinna.

Men vi ska akta oss för att göra något mera av henne än Bibeln säger. Den romersk-katolska kyrkan har gjort dogmer utifrån traditioner, men utan stöd i Skriften. Den lär, att Maria förblev jungfru under hela sitt liv. Vidare lär den att hon var syndfri, och rentav att hennes avlelse skedde obefläckat, alltså att hon inte har fått med sig arvsynd likt oss andra människor. Därför har man också dragit slutsatsen att hon inte kunde ha dött på vanligt sätt, utan togs till himlen på ett övernaturligt sätt, likt Elia eller Jesus.

Ännu värre är det att man har gjort Maria till medåterlöserska. Hon har fått en gudomlig plats vid Jesu sida. Man ska be till henne, att hon för fram förböner för oss. Det gör man därför att man tänker sig att Guds heliga mors böner måste betyda mer än vanliga syndares böner.

Men vi har inte rätt att gå utöver det som är skrivet. Hur mycket vi än högaktar Maria får vi inte göra henne till medåterlöserska eller tro att hon har en särskild förmåga att framföra våra böner till Jesus. Vi vet av Skriften, att det endast är Herren Gud som vi ska tillbe och rikta våra böner till. Och varje syndare har rätt att i Jesu namn komma fram inför Gud med sina böner, därför att vi i Jesu namn har hans rättfärdighet och helighet att åberopa. Därför är varje kristen lika mycket värdig att komma inför Gud som Maria, för bara den rättfärdigheten duger som kläder när vi ska komma inför den Helige. Inte ens Maria har någon egen rättfärdighet att komma fram med.

Slutligen lånar vi en fråga från Elisabets jublande utrop:

Varför händer detta mig?

Varför skulle detta hända, att den Helige Ande kommer till jungfru Maria och avlar Guds Son i hennes liv? Vad har det för betydelse för mig? Spelar det någon roll om Jesus blev avlad av den Helige Ande eller av en man, som hade en tillfällig förbindelse med Maria?

Jo, det betyder att Gud kommer till oss i form av ett litet barn, som växer upp under sin mors och sin fosterfars vård, som frestas i allt som alla andra människor, men lever ett liv rent, utan onda begärelser, kort sagt utan synd. Han blev utstött och föraktad, han måste gå en fruktansvärd lidandesväg ända till att korsfästas. Det skedde för att människosläktets synder måste sonas för att vi skulle få en möjlighet att återfå den gemenskap med Gud som gick förlorad i syndafallet.

Så måste Gud bli människa för att kunna bära straffet för världens synd. Och när han bar det straffet blev det fullkomligt verkställt. När han uppstod ur graven på den första påskdagens morgon utfärdades kvittot: det är betalt! En evig rättfärdighet är framställd, biljetten till himlen har betalats för hela världen och nu är det öppet för vem som helst att med den biljetten gå in i himlen.

Detta har hänt för dig!

Vi avslutar med att citera Martin Luthers fina sammanfattning av Jesu verk i förklaringen till den andra trosartikel i Lilla katekesen:

Jag tror, att Jesus Kristus, sann Gud, född av Fadern i evighet, och tillika sann människa, född av jungfrun Maria, är min Herre. Han har återlöst, förvärvat och vunnit mig, förlorade och fördömda människa, ifrån alla synder, ifrån döden och djävulens våld, inte med guld eller silver, utan med sitt heliga och dyra blod, och med sin oskyldiga pina och död. Han har gjort allt detta för att jag skall tillhöra honom, leva under honom i hans rike och tjäna honom i evig rättfärdighet, oskuld och salighet, liksom han har uppstått från döden, lever och regerar i evighet. Det är visst och sant.

Salig är du som trodde. Amen.

Bön: Gud, du som är så stor och mäktig att du kan bli en människa och avlas som ett barn i en jungfru, kom du och visa din storhet och makt också för oss, så att vi skulle tro ditt heliga ord och bli saliga genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.